

TEHDÄÄN JUTTU KIRJASTOSSA

KIRJASTON HENKILÖKUNNALLE

Mikä on Tehdään juttu kirjastossa -työpaja?

Tehdään juttu kirjastossa -työpajakokonaisuus on 5.-7.-luokkalaisille suunnattu mediakasvatuksen oppimiskokonaisuus. Työpajan järjestävät yhteistyössä kirjastonhoitaja ja opettaja. Osa kokonaisuuden tehtävistä tehdään kirjastossa ja osa koulussa.

Kirjasto on luontainen mediakasvatuksen ympäristö, josta löytyy erilaisia aineistoja, välineitä sekä tiedonhaun ammattilaisia. Kirjastojen ja koulujen yhteistyö on mediakasvatuksen näkökulmasta antoisaa.

Tehdään juttu kirjastossa -työpajan aikana koululaiset ideoivat ja kirjoittavat omat lehtijutut, vierailevat kirjastossa, tutustuvat kirjaston lehtiosastoon ja harjoittelevat tiedonhakua kirjaston palveluja hyödyntäen. Työpajakokonaisuus kannustaa koululaisia aktiiviseen toimijuuteen ja vahvistaa nuorten tiedonhaun taitoja sekä monilukutaitoa.

Työpajan materiaalipaketti sisältää:

- Kirjaston henkilökunnalle suunnatut ohjeet työpajan järjestämisestä
- Painetun oppimateriaalin oppilaille. Materiaali sisältää myös lisätyn todellisuuden videoita
- Lisämateriaalia ja ohjeet opettajalle
- Julisteen

Lisäksi tarvitsette käyttöönnne:

- Kirjaston lehtiosaston tai sähköisen lehtipalvelun
- Tietokirjoja ja muita tietolähteitä
- Verkkoyhteyden
- Tabletteja tai oppilaiden omat älypuhelimet sekä niihin lisätyn todellisuuden maksuttoman Arilyn-sovelluksen

Kaikki materiaalit löytyvät verkosta www.sanomalehtiopetuksessa.fi ja www.aikakauslehdet.fi/tehdäänjuttukirjastossa.

Harjoitusvihkon ja julisteen voi tilata myös painettuna versiona.

Näin järjestät koululaisille Tehdään juttu kirjastossa -työpajan

Ennakkovalmistelut

- Ehdota lähikoulusi opettajille yhteistä mediakasvatuksellista työpajaprojektia.
- Tilaa Aikakausmedialta tai Sanomalehtien Liitolta maksuton materiaalipaketti osoitteesta www.sanomalehtikopetuksessa.fi tai www.aikakauslehdet.fi/tehdäänjuttukirjastossa. Muista ilmoittaa, kuinka monta oppilasta työpajaan osallistuu.
- Sovi koululuokan kirjastovierailujen ajankohdat yhdessä opettajan kanssa. Voit järjestää luokalle lehtiosastoon tutustuttavan kirjastovierailun (45 min), tiedonhaku opettavan kirjastovierailun (90 min) tai molemmat.
- Sovi opettajan kanssa, koska koululaiset saavat käyttöönsä työpajan painetut oppimateriaalivihkot.
- Varmista, että kirjastonne verkkoyhteys toimii. Sovi opettajan kanssa, käytetäänkö työpajassa koulun tai kirjaston tabletteja vai oppilaiden omia älypuhelimia.
- Mikäli kirjastolla on käytössä tabletteja, lataa niihin maksuton Arilyn-sovellus AppStoresta tai GooglePlay-kaupasta. Varmista, että osaat itse katsoa oppimateriaalin lisätyn todellisuuden videot. Näin voit tarvittaessa opastaa koululaisia.

Työpajakokonaisuus koostuu neljästä erillisestä teemakokonaisuudesta, joista osa käsitellään kirjastossa ja osa koulussa:

- Tutustuminen sanoma- ja aikakauslehtiin, niiden juttutyyppeihin sekä kirjaston lehtiosastoon (*kirjastossa / 45 min*)
- Oman lehtijutun ideointi (*koulussa / 45-90 min*)
- Tiedonhaku (*kirjastossa / 90 min*)
- Oman lehtijutun kirjoittaminen ja kuvittaminen (*koulussa / 90 min*)

Kirjastossa käsiteltävät teemat ovat suunniteltu siten, että niissä hyödynnetään kirjaston henkilökunnan ammattitaitoa.

Näin koordinoit kirjastoon sijoittuvat teemakokonaisuudet:

Lehtiosastoon tutustuminen (45 min)

- Johdata koululaisryhmä kirjaston lehtiosastolle. Ohjaa oppilaat istumaan pienryhmittäin.
- Esittele osasto lyhyesti. Minkälaisia lehtiä valikoimaanne kuuluu? Mistä löytyvät sanomalehdet? Entä aikakauslehdet? Mistä kannattaa etsiä lehtien vanhempia numeroita?
- Jaa koululaisille painetut oppimateriaalivihkot sekä kirjaston tabletit, mikäli sellaisia on käytössä. Kerro, kuinka kirjaston internetyhteys toimii.
- Ohjeista oppilaat tekemään ryhmissä tehtävät oppimateriaalin sivuilta 4-6.
- Auta koululaisia tarvittaessa lehtijuttujen etsimisessä, juttutyypin tunnistamisessa sekä Arilyn-sovelluksen käyttämisessä.
- Päätä kirjastovierailu yhteisesti haluamallasi tavalla.

Tiedonhaku (90 min)

- Oppilaat ovat koulussa ideoineet omat lehtijutut pienryhmissä ja etsivät tämän vierailun aikana juttuihin taustatietoa. Johdata koululaisryhmä tilaan, jossa he voivat työskennellä pienryhmissä.
- Esittele lyhyesti kirjastossa käytettävissä olevia tietolähteitä. Mistä löytyy eri aihealueita käsittelevä tietokirjallisuus? Miten tietokirjallisuutta kannattaa etsiä? Onko kirjastossa asiakkaiden käyttöön tarkoitettuja tietokoneita tai sähköistä lehtipalvelua? Kuinka kirjaston lehtiosastoa voi hyödyntää tiedonhaussa? Voitte tarvittaessa tehdä vaikka pienen kierroksen kirjaston eri osastoilla.
- Jaa koululaisille kirjaston tabletit, mikäli sellaisia on käytössä. Kerro, kuinka kirjaston internetyhteys toimii.
- Ohjeista oppilaat tekemään ryhmissä tehtävät oppimateriaalin sivuilta 10–13.
- Opasta koululaisia tarvittaessa tiedonhaussa ja kirjaston erilaisten materiaalien hyödyntämisessä.
- Päätä kirjastovierailu yhteisesti haluamallasi tavalla.

Projektin loppuksi

- Keskustele opettajan kanssa siitä, kuinka kokonaisuus mielestänne onnistui. Miten kirjaston ja koulun välistä yhteistyötä voisi edelleen kehittää.
- Miettikää, voisitteko julkaista oppilaiden tekemät lehtijutut jossain yhteisesti.

Lisätietoa kirjastojen mediakasvatuksesta

- http://suomenkirjastoseura.fi/files/Mediakasvatus/Mediakasvatus_esite_suomi_%20nettiin.pdf
- http://suomenkirjastoseura.fi/files/Mediakasvatus/mediakasvatus_koko%20julkaisu%20netiss%2024%202%202014.pdf
- <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/99643/GRADU-1472801889.pdf?sequence=1>

